

УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО НАПРЯМКУ

Сумський національний аграрний університет

Анотація: У тезі досліджено теперішній стан управління менеджменту якості на підприємствах сільськогосподарського напрямку та можливості поліпшення управління за допомогою впровадження стандартів якості.

Ключові слова: управління менеджменту якості, менеджмент якості, якість та безпечність продукції, продукція.

Abstract: The thesis examines the current state of quality management at agricultural enterprises and the possibilities of improving management by implementing quality standards.

Keywords: management of quality systems, quality management, product quality and safety, products.

Система менеджменту якості – сукупність організаційної структури, методик, процесів і ресурсів, необхідних для загального керівництва якістю. Вона призначена для постійного поліпшення діяльності, для підвищення конкурентоспроможності підприємства на національному та світовому ринках, визначає конкурентоспроможність будь-якого підприємства [1].

Якість – це поняття, яке характеризує комплексну ефективність усіх етапів діяльності: розробка стратегії, організація виробництва, маркетинг та інших. Високоякісна продукція приносить приблизно на 40% більше прибутку на інвестований капітал, ніж продукція низької якості [2].

Менеджмент якості підприємства допомагає великим компаніям систематизувати та впорядкувати свої методи забезпечення гарантії якості та безпечності, щоб вони могли швидше виводити свою продукцію на різні ринки. У міру зростання підприємств зростає і система якості, яка продовжує ускладнюватися в процесі управління. Щоб залишатися конкурентоспроможними у своїх галузях, все більше компаній звертаються до програмних систем менеджменту якості, щоб взяти під контроль свої стандарти підтримання якості та дотримуватись правил, встановлених міжнародними стандартами та відповідними організаціями.

Менеджмент якості стосується моніторингу різноманітних завдань і дій, необхідних для досягнення певного рівня досконалості. Це дозволяє підприємствам досягти узгодженості з бажаними стандартами. Однак він зосереджується не лише на продуктах і послугах. Це включає в себе процеси, процедури та культуру, що гарантує, що компанія продовжує користуватися успіхом протягом тривалого періоду.

Задоволеність клієнтів є однією з головних переваг використання форми менеджменту якості. Сучасні підприємства мають справу з дуже вимогливим споживачем. Тому компанії повинні робити все, щоб відповідати очікуванням клієнтів, і це може зробити це можливим.

В процесі управління менеджментом якості використовують сім принципів:

- Залучення людей;
- Орієнтованість на клієнта;
- Лідерство;
- Процесний підхід;
- Поліпшення;
- Прийняття рішень на основі доказів;
- Управління відносинами.

Залучення людей. Участь в управлінні якістю означає, що всі спеціалісти організації працюють разом для забезпечення якості. Це може включати створення керівництва для

співробітників, додавання програм професійного розвитку та надання можливостей для відкритого спілкування між співробітниками та керівництвом.

Орієнтованість на клієнта. Щоб забезпечити високу якість продукції, підприємства можуть покладатися на відгуки та задоволеність клієнтів. В свою чергу, підприємство може розробити систему опитувань чи процес перевірки.

Лідерство. Лідерство є ще одним ключовим компонентом ефективного керування якістю. Менеджмент якістю має включати чітке документування бачення та планів компанії. Це може допомогти забезпечити наявність спільних цілей, що може підвищити ефективність бізнесу та якість продукції.

Процесний підхід. Бізнес може використовувати процеси для зниження витрат, підвищення ефективності та забезпечення якості. Менеджмент якості повинен включати плани процесів. Це може змінюватись в залежності від галузі, але може включати такі галузі, як виробництво, маркетинг та поширення.

Поліпшення. Щоб забезпечити якість, бізнес може зосередитись на постійних поліпшеннях. Можливо розробляти стратегії та процеси, такі як внутрішні перевірки. Вони також можуть уточнювати та переглядати свої бізнес-стратегії, включаючи маркетингові кампанії та виробничі процеси. Менеджмент якості повинен вимірювати та відстежувати ці покращення.

Прийняття рішень на основі доказів. Докази є важливою частиною управління якістю. Бізнес-лідери можуть використовувати дані та аналіз даних для прийняття рішень. Ефективна менеджмент якості передбачає створення даних. Це може змінюватись в залежності від галузі, але бізнес-лідери можуть спробувати створити зрозумілі та легкодоступні системи.

Управління відносинами. Останнім принципом управління є управління взаємовідносинами. Це включає те, як бізнес взаємодіє з іншими, включаючи постачальників, співробітників і клієнтів. Щоб побудувати успішні відносини, бізнес-лідери можуть збирати інформацію та ділитися нею з відповідними сторонами.

Тип системи менеджменту якості може залежати від галузі. Підприємства можуть розробляти власні системи менеджменту якості або проходити сертифікацію через ISO, дотримуючись своїх стандартних систем. Ось деякі з найпоширеніших систем управління якістю:

- ISO 9001: це найпоширеніший тип системи управління якістю. Цю систему використовують компанії у багатьох галузях, включаючи будівництво, виробництво та бізнес. Це пов'язано з підвищенням ефективності та якості виробництва.

- ISO 13485: цей менеджмент якості орієнтований на виробництво медичного устаткування. Він забезпечує дотримання правил безпеки для виробів медичного призначення.

- ISO 22000: це стандартний менеджмент якості для компаній, які виробляють продукти харчування. Він визначає правила виробництва та розповсюдження для забезпечення безпеки харчових продуктів.

- ISO 27001: компанії, що займаються інформаційними технологіями, можуть використовувати цей стандарт для забезпечення якості та безпеки інформаційних мереж.

- GLOBAL G.A.P.: це визнана в усьому світі серія сільськогосподарських стандартів, які визначають практики ведення сільського господарства.

Завдяки сертифікації GLOBAL G.A.P. підприємства сільськогосподарського напрямку підтверджують свою відповідність вимогам стандартів. Для споживачів та підприємств роздрібною торгівлі сертифікат GLOBAL G.A.P. означає підтвердження того, що продукт відповідає належному рівню якості та безпечності і вироблений з дотриманням екологічних норм, з турботою про професійне здоров'я та безпеку працівників, стан довкілля.

Стандарт може забезпечити виробникам ряд переваг:

- пониження ризиків якості та безпечності продукції шляхом розробки та впровадження різних систем;

- управління підприємствами та еталонний стандарт на основі HACCP, чітка оцінка таких ризиків, яка б зосереджена на ланцюгах всього виробництва;

- зниження вартості відповідності шляхом уникнення багаторазових перевірок продукції.

Коли компанія визначає правильні процеси для досягнення бажаних стандартів, вона може заощадити гроші. З часом з'явиться схема того, як створювати найкращі продукти чи послуги, що дозволить скоротити витрати на процеси, не впливаючи на якість.

Впроваджений на підприємстві менеджмент якості сприймається як здатність стабільно функціонувати на ринку та продавати свою продукцію, якість якої передбачувана.

Підприємства самостійно обирають модель менеджменту якості, виходячи з визначеної мети формування, оцінки слабких місць і існуючих проблем, виробничих процесів, наявних ресурсів і своїх можливостей. При цьому кожне підприємство матиме свій унікальний підхід, побудований згідно вимог міжнародних стандартів.

Головною перевагою побудови ефективної системи та забезпечення якості полягає в тому, що гарантує портфель замовлення виробникові, тобто його виживання в умовах ринкових відносин та конкурентної боротьби. Неабияке значення для виживання має також зниження обсягу та питомої ваги прихованого виробництва, пов'язаного з переробкою продукції, та усунення браку. Тому центр ваги в конкурентній боротьбі за ринки збуту сьогодні переміщується у сторону якості продукції та послуг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Менеджмент якістю: вимоги (ISO 9001:2008, IDT) / Л. Віткін; В. Горопацький; І. Єршова [та ін.] ; під кер. А. Сухенка. К.: Держстандарт України. 2009. 34 с.
2. Грозний І. С. Методи та підходи до управління якістю розвитку промислових підприємств. *Вісник Одеського національного університету*. Серія: Економіка. 2015. Т. 20, Вип. 3. С. 75-79.

Могильна Людмила Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової, Сумський національний аграрний університет, Суми, e-mail: Farafonova_L@ukr.net.

Юфряков Даниїл Олександрович, здобувач вищої освіти (магістр), Сумський національний аграрний університет, Суми.

Mohylna Liudmyla M. - Ph.D in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management named after Professor L.I. Mykhailova, Sumy National Agrarian University, Sumy, e-mail: Farafonova_L@ukr.net.

Yufriakov Daniil O. - applicant for higher education (master's degree), Sumy National Agrarian University, Sumy.